

ÉLŐ PILLANATOK

Utasi Csaba

Esteledik, köd szitál.

Kerek hasú almásderest kötöttek ide a ház elé, a repedezett kérgű fához. Csöndesen legelészik.

Valahonnan egy gverek tipeg elő. Ámul.

Aprókat hajol, aztán kókadt fűszálakat tépdés, marékra valót.

— Egyél, neked szedtem, na egyél! — nyújtja a kezét, s a ló vigyázva s félrehajtott fejjel fogadja az ajándékot.

Milyen elementáris élet-pillanat. Mintha a legendák ősállatos paradicsomkertjének sövényén át lesnéd meg a hancúrozó első embert. A szobafalról leolvadnak a fátyolos, fehér kesztyűs menyasszonyok, vőlegények, a rég halott fiákerok s minden tárgy, melyekre félig öntudatlanul már egész nap a visszarévedés erősebb vagy gyengébb impulzusú fénycsóváit szórtad. Erőid kiáramlása megszűnik. A gyors feltöltődés állapotába kerültél. Majd a kisülő feszültség játszhatja még lelkedben a friss élmény szilánkjait, szól még a rohanó zene, de észrevétlenül, újult erővel, új színekkel áramlón fölcsap belőled megint az emlékezésnek távoli, csak veled együtt elhalható hangja.

Csengetsz.

A falusi esték még tavasszal is borzalmasan sötétek. Egyetlen lámpa imbolyog a szövetkezeti otthon előtt. De fönn a könnvtárteremben fény ömlik el. Ott kuporogsz az egyik székel, s tágra nyílt szemmel figyeled a soha nem hallott hangot. Megfeledkezel önmagadról, röpit a ritmus, ringat a hangszín, pedig nem is tudod végigkövetni gondolatait. Csak amikor a *Razglednicák*at olvassa föl, zsi bong végig valami a gerinceden. Váratlan ajándék, a legszebbek közül való. Radnóti.

Újra csengetsz.

Az első kézfogás. Kezét válladra téve tessékel befelé, ugyanazal a mosollyal, melyet utoljára ez év májusában láthattál a fakultás sarkán, míg tömött barna táskáját a jobb hóna alól a bal alá vette, hogy viszontlátást mondhattatok egymásnak.

Rajzok. Sötét tónusú tusefelületek.

Még nem a későbbi kompozíciók, melyeket a zeneszekrényből diadalmasan, mindent legyőzőn, újra és újra visszatérőn, hegedűverseny-akkordok harmóniája közben sorakoztatott föl egy vasárnap

délelőtt. Kisebb formátumúak, a faktúrájuk is más. De élet. Döbent csodálattal fuitatod végig a szemed a friss vonalakon, te, akinek egész képzőművészeti „kultúrája” abból állt, hogy időnként fölnéztél otthon a falra a sétabotos, udvarolgtató őrmesterre, vagy hosszú rimánkodás után megbámulhattad az asztallapok közt őrzött Munkácsy-reprodukciókat. Íme, most szemtől szemben egy alkotóval. Megrészegülsz. Észre se veszed, hogy is kerülsz át egy másik szobába. Könyvek sorakoznak végig a polcon.

— Arany Családi körét ismeri, ugye. — Ajka megrezzen, parányi mosolyt sejdít.

— Igen.

Patazkik a vers. Ismerős tájakon bolyongsz, de hirtelen, egészen váratlanul berobban a „titok”. Két strófányi. A vándor a „szabadság véres napjairól mesél”. Szűk csatornájú elbizonytalanodott várakozásod miértjei feleletet nyernek.

Aztán lassan elhangzik még néhány szó, mondatfoszlány.

Köztük csönd, mély csönd. A szeme mintha ezt mondaná: szándékosan nem fejezem be mondataimat, tegye meg helyettem maga, kapcsolódjon be áramkörömbe. Máskülönben nem sokat ér az egész.

Walter Scottot, Illyést, Balzacot szorongatsz a kezeden, amint először lépsz ki ajtaján a késő délutánba. Magadban cipeled az élő pillanatok súlyát, sőt magadon kívül, óriási búraként, melyről könnyedén pattan le a villamoscsörömpölés, neonok sápadt fénye, novemberi köd.

Valahol ötvenegyben.

Ma már tudod, ezért rajongtad körül későbbben is minden találkozáskor. Az élő, elmoshatatlan pillanatokért.

Az almásderes még künn dobog, de koromsötét a tér.

Lámpát kéne gyújtani.